

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dovoli naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lasnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilnični račun št. 541.652. TELEFON štav. 1157.

„Princip volitve narodne reprezentacije po narodu“.

(Piše Josip Mandić, Gradec).

I.

„Demokracija, zasnovana na splošni volilni pravici, kakor se doslej umeva in prakticira, zdi se mi kakor vladavina naroda potom izključno zastopane večine.“

John Stuart Mill: Refleksije o reprezentativnem sistemu. — (Nemški od Pickforda 1860.)

Avstrija rediviva? ... „Vivat populus, vivant gens!“ Cela epopeja je to o izgubljenem prstanu, ki ga je devotka po dolgem trpljenju in vratolomnosti po milosti vile-miljenice našla zakopanega v globokem morju pozabnosti. Prstan, ki poroča dva nova sveta, dve preporodni ideji, dva kontrasta ... O, kako krasna panorama!

Razburkano je morje strasti in čuvstev: stojimo-li na pragu nove ère? Pa: kdo bi našel vse želje in nade? „Živela splošna volilna pravica!“ „Živela socijalna demokracija!“ Zdi se, kakor da je postalo že člankom vere, Baedeker za vsacega potovalca, da naleti — naj pride v kateri kraj koli — na duševno harmonijo ki ujedinja in spaja milijone in milijone. Komunistem interesov v lepi luči Marxove „Internacionale“?! Nahajamo se v kraljevstvu socijalno-psihičnih pojavov.

Nisem dvomil nikdar: ta faza v državno-pravnem razvijanju „dežel in kraljevin“ krije v sebi mnogo zanimljivega, in ako bi se ne bal pasti v bombastičnost mnogih govornikov-fanatikov, imenoval bi to fazo ponosno-veličastveno. Izjednačevanje „ljudskih pravic“! Saj se ima spremeniti v obliki „prvi element konstitucionalnega življenja“ — parlamentarizem — nič manje! Nekoliko poleta in število problemov, ki se — željni rešitve — usiljujejo, raste samo od sebe v neštivilno. Kakova reperkusija (odboj) na ves državno-pravni aparat, začeni od gospodske zbornice (kateri v sedanji strukturi, po izvedeni reformi volilnega prava, ne bi smelo biti mesta ni z formalnega, ni s praktičnega stališča) in deželnih, Schmerlingovim duhom prežetih volilnih redov (katerih revizija se sama po sebi usiljuje), pa do temeljnih zakonov novemu parlamentu, kakor so: poslovni red, sankcioniranje svobode volitev, spremembe v verifikacijski proceduri, reforme v okvirju najvišjega računskega dvora, zakon o parlamentarni odgovornosti ministrov. (To je vprašanje, h kateremu se eventuelno povrnemo o drugi priliki). In kdo ne bi vskliknil z „Neue Freie Presse“: prišlo je desetletje mladih kandidatov državnega prava in docenture! Pisalo se je v resnici mnogo — morda še preveč. Pri tem se je — v želji, da bi

bilo čim markantneje povdarjano reformi v prilog — padalo in se pada bolj in bolj v jednostavnost. Čar številke nadvladuje duhove. Koliko mandatov pridobi katera stranka? — to je kardinalna točka. Narodne stranke bijejo ljut boj s stvarnimi in — osebnimi argumenti. Socijalni demokratje molče. Vedo menda tudi: zakaj!

Mnogo jih je že bilo, ki so konstatirali, da današnja politika ne stoji na višini svoje naloge. Mnogo šminke in malo naravi. Je-li temu kriva sterilnost (neplodnost) v bitstvu politike in v poklicu politikov? Čemu varati sami sebe: mi Jugoslovani nimamo nijednega resnega politika!

To ima trojico vprašanj:

A) Je-li krik „Živela socijalna demokracija!“ opravičen? Ali pozitivneje: je-li spoznanje o gotovih blagoslovih splošne volilne pravice sad naporov socijalne smeri zadnjih let? Je-li problem „splošne volilne pravice“ mogel navstati še le v konstitucionalni Avstriji?

B) Opraviči-li splošna volilna pravica vse one nade, ki se stavljajo do nje? Končno:

C) Je-li „splošna volilna pravica“ izliv kake etične ideje? S čim se daje ista utemeljiti?

Naj mi bo (za danas) dovoljeno baviti se z drugim in tretjim vprašanjem.

Obrodi-li „splošna volilna pravica“ bogatega sadu? Z ene strani hvalijo luč dneva, od druge pa tmimo noči. To je slika vsakdanje politike. Znanost?! Ako ne bi bilo te večne skepse, teh dvomov! Nočem zaiti v literaturo. Citiram samo dva velika državno-pravna apostola. Motl nahaja, — v „državnem mednarodnem pravu in politiki III. 723 — 724, — glavno pogreško splošne volilne pravice v tem, da ista pripravljala „eine falsche Bildung der Volksvertretungen, sei es aus einer unrichtigen Auffassung der Organisation des Volkes, sei es seiner Rechte und seiner Interessen, mit einem Worte, aus seiner falschen Auffassung der gesellschaftlichen Gliederung des Volkes“ (remniscenca feudalne literature).

Gumplovitz pa se iz praktično-realnih razlogov izjavlja skeptičnim (dvomljivcem). Sklicevaje se na Millovo teorijo o pravicah manjšin, je uverjen on, da — ker jedinstvene splošne volje niti ni — more biti rezultat volitev, izvedenih na splošni volilni pravici, v najboljem slučaju le izraz volje tistih, ki delajo volitve (wahlmacher), ne pa volitev: die bis heute, d. i. bis Ende des 19. Jahrhunderts noch immer Stimmvieh sind“. (Grenko — ali resnično). A kaj se le pravi Mill?! Nu, k temu vprašanju se hočemo še povrniti. Jedno smem reči: literatura spremlja splošno volilno pravico (čisto splošno) s priličnimi dvomi z ozirom na praktičnost in legaliteto iste.

Vprašanje je torej opravičeno — in to treba povdarjati na tem mestu — tem bolj, ker se „ideja“ splošne volilne pravice ne daje znanstveno-jasno očrtati.

S tem smo pri tretjem vprašanju. Ne da se ta ideja utemeljiti ni s pravno-racionalističnega, ni s historičnega gledišča. Treba samo pomisliti na evolucije, ki so imele povspešiti uvedenje „splošne volilne pravice“ v Ameriki leta 1776., na ustvarjenje severoamerikanske unije in žnjo spojene konfederacijske članke, na francoski ustavi leta 1791 in 1793, ki prav za prav niso nič drugega nego kodifikacija (uzakonjenje) severo-američanskih idejalov. Kajti kaj pomagajo vsa „ljudska prava“, na katere se tako radi sklicujejo (posebno z govorniške tribune) in iz katerih hočejo rečeni ustavi izvesti princip „splošne volilne pravice“?! Trebalo bi še le dokazati eksistenco kakih „ljudskih pravic“! A te ne obstoje. V tem je moderna sociologija (ki je jedina kompetentna) jednega mnenja: ne obstoje ne de facto, ne de jure! Kaj hočejo članki I. do IV. rečene ustave, ki formulirajo „neprenesljiva“ prava vsakega človeka do „jednakosti, svobode, varnosti in lastnine“ (glavni steber francoske revolucije)?! V konsekvenciji tega načrta — kaj pomenja promulgirani (razglašeni) izrek, da je zakon „svoboden in svečan izraz vseobče volje“, da je narod (la population) jedina podlaga narodne reprezentacije (čl. XXI)? Kaj je dokazano s tem? Vse prej, nego da je „splošna volilna pravica“ izliv kake etične ideje. S takovimi pojmi je operirala svobodna politika (posebno pred volitvami) — znanost pa jih je zavrnila že davno. Ker ideja mora imeti v sebi misel o nečem substancijalnem, ki nas deduktivnim potom — podobno solčnim žarkom reflektorično, približava bitstvu. Z apriorizmi se ne rešujejo problemi. A tu bi imeli izhajati?! Od utopizma naturalistične šole in njenih „naravnih“ pravic? — Ali — ta teorija je že davno zavržena od znanosti. Od nekega „naravnega“ zakona: „jednakosti vseh“?! Obstoji-li sploh takov zakon? Moremo li „jednakost vseh“ sploh le koncepirati? Nočem se uglobljati v Platonovo geometrijo. Dovolj je, ako konstatujem, da so tudi največji socijalistični pisatelji in kate-dralni socijalisti dvomili na ekzistenci kakega sličnega primarnega prava do „jednakosti vseh“. (Saint Simon, Blanc, in Lassall sam). Deduktivno se torej stvar ne daje utemeljiti. Znanost nas pušča na cedilu.

Čudne konfiguracije! V Ameriki je bila uvedena splošna volilna pravica že leta 1776, recepcija na Francoskem leta 1791, v Avstriji (v absolutistični Avstriji!) 25. aprila 1848 (v oktroirani Pillersdorfovi ustavi!) Kaj se je dogodilo potem? Splošna volilna pravica je izginila skoro: ali deloma (na Fran-

coskem, restavracija monarhije, leta 1815), ali popolnoma (v Avstriji l. 1851), da se po desetletjih povrača v drugem, močnejšem izdanju. V tem je logika stvari!

Princip volitve narodne reprezentacije po narodu je navstal — kakor smo rekli, kakor samo ob sebi umljiva posledica fundamentalnega izreka o „jednakosti ljudi“. Mi smatramo to resnico (!) kakor evidentno samo po sebi, da so vsi ljudje ustvarjeni kakor svobodna bitja (apriorizem), da jih je stvarnik obdaril z gotovimi „neprenesljivimi“ individualnimi pravicami (teorija Savigny-ja). Pod temi umevamo: „pravico življenja, svobode in stremljenje za srečo“.

Ta poezija je zibel splošne volilne pravice. „Souffrage universel“ se daje torej samo zgodovinski motriti, s zgodovinsko analizo. Splošna volilna pravica se je razvijala in se je morala razviti, čim so drzni socijalni apriorizmi (gornje vrsti) dobili vstop v članke ustavnih listin (charta). Bilo je to v dobi političnega preporoda. Razsvitljeni mladi svet je vrgel od sebe okove sredovečnega patrimonijalno-feudalnega življenja, — in v viziji velike ideje človečanstva je pograbil po najradikalnejem vseh orožij: iztrgal se je iz političnega mrtvila in pritegnil v svoje legije neštivilne, še nepoznane elemente. V tej veličajnosti leži situacija, geneza splošne volilne pravice.

Bila je to doba „narodne“ „nerazdeljive suverenosti. Ali se smemo čuditi pri tem, da je ves ta kompleks naturalizma prešel v horizont Francije, pristopne vsaki svobodi, ter da je s svojim ognjevitim sijajem razvnel duhove, ki so še vedno ječali pod jarmom, ki ga je ustvaril prilično neznatni kralj Ludovik s svojo devizijo „l'etat c'est moi“ (Država sem jaz) Bodimo pravični! Novost stvari, anarhistična in sanguinična srditost njenih braniteljev, kakovost njenih borilcev (proletariat), nizki nivo konservatizma (v državno-pravnem in finančijem pogledu): vse to je moralo priti do ekstreme. In ekscitirani Rousseau je res izvel zadnje konsekvence. Smemo se-li torej vpraševati: „zakaj“ in „kako“ je njegov ekstrem, ekstremno-demokratski hyperradikalizem (če tudi od večine neumevan) mogel zavladati nad dobrim delom zapadnega sveta? Njegova narodna suvereniteta, izvedena in persona od zbranega naroda ni drugega, nego izliv njegovega nauka „la volonté ne se représente pas“. Bog vedi, ali nam radikalizem zadnjih dni porodi slično intransigentnost?!

Od tistega momenta v Franciji je bila splošna volilna pravica ustvarjena tudi za drugo Evropo. Bila je samo vprašanje časa. (Posebno v konstitucionalnem pravu velja spoznanje, kako in-

PODLISTEK.

Utisi iz Italije.

Spomini s pota.

Piše Franjo Krašovec.

Po cesti ob vznožju Vezuva prihajamo najprej do Torre del Greco, kjer se sedaj vali tok lave. Tudi ta kraj je v veliki nevarnosti, ker stran Vezuva je tu mnogo strmejša. Spotoma srečavamo čisto oborožene žandarje, namenjene v varstvo potujočim. Za kratko prispevamo v občino Resini, postavljeno na razvalinah zasutega Herculana. Neki Anglež, ki je ravno dan pred tem šel peš na Vezuv, mi je pravil, da sicer vsa svoja potovanja iz veselja hod peš, ali muk, ki jih je moral pretrpeti ob vstopu na Vezuv, ne bi hotel doživeti v drugič. Nadaljeval sem pot do Pugliana k dolnji postaji električne železnice Cookove. Druge peš-poti so zasute z lavo; električna železnica ne vozi, ali vojakov in delavcev je tu, ki so si vspešno z železnico napravili peš-pot, po

kateri se sicer dosti mučno, ali ipak varno stopa. Ob železnici se dela neprestano in odkopava lava, da-si je danes delavski praznik 1. dan majnika.

Tablica ob železnici označuje višino 700 metrov nad morjem. Pokrajina, v kolikor ni zasuta, poslednjimi izbruhli lave, prekipuje rodovitosti. Tu raste vino, znano pod imenom „lacrimae Christi“, samo letos ga bo malo, ker večina trt in brajd je pod pepelom in lavo. Nadaljnje pol ure hoje po izhlajenem toku lave iz raznih stoletij — nudi nam novo sliko. Lava je nagromadena mestoma kakor skale, druge kakor balvani, droben kamen ali pesek. Po rastlinstvu ni niti spomina.

Po trudapolni hoji smo končno na koncu električne železnice, kjer je restavracija. Da-si strahovito peščena pot, bi bila za turista vendar še znosljiva, ker je vendar nekoliko izglajena od vojakov in delavcev, ki tu neprestano delajo: ali vzdusje je moreče, soparno, vroče in dušljivo, ker lava vedno še izhlapeva. Drugače bi ne bilo vroče, ker nebo je zamračeno, solnca ni videti. Delavci so mi pravili, da lava izhlapeva cele tedne in tudi mesece! Tu pričinja lanova železnica, ki se pri 800

metrov daljave 400 metrov dviga. Na vožnjo niti misliti ni. Tudi ob tej progi se marljivo odstranjuje pesek, kamenje in lava. Na gornjem koncu vpenjalnice treba plačati 3 lire vstopnine h kraterju (žrelu). Te prispevke si zbira državna blagajna sama. Daljša pot je nevarna, posebno sedaj, po komaj izvršenih izbruhih; zato je bilo treba najeti spremljevalca, katerih je tam čakalo nekoliko. Prihajajo iz najbližjih občin in imajo pripravljene vrvi in palice, s katerimi pomagajo tujcem navzgor.

Razdrčena, črna, polusuha lava se spreminja v oster prah, vzdigajoči se vsakokrat, ko je zavel veter; v trenutku ga ima človek polno obličje. Imeli smo posebno obleko in čevlje; in zakaj? Nogi se nam pogrezati skoro do kolen. K temu napornemu stopanju družu se sedaj najhuješe: smrdljivi žvepljeni dim, stopajoči iz žrela. Pljuča delujejo z veliko napornostjo, nečjejo vsprejemati tako strupenih snovi. In čeprav robcem pod nosom ublaženo vdihovanje, vendar se takoj pojavlja oster kašelj.

Za četrto ure smo priplezali do samega žrela. Na cilju smo. Krater mirno izpušča

dim s polno širino. V žrelo je videti samo nekoliko metrov globoko, v kolikor dovoljuje to prozornost dima. Družba tujcev, ki so istočasno z menoj dospela sem, beži kar najhitreje nazaj, ker tu je dihanje v resnici skoro nemogoče. Jediní prijatelj, Čeh, me ni zapustil. Nasprotno, vspodbujal me je k daljši poti okolo kraterja. Spremljevalec, spoznavši najino namero, je hitro umel svojo višo nalogo in je v smeri na desno kazal na mesto brez dima, kjer smo se naglo domenili o daljši poti. Sedaj je vodil naju po sraznih peščenih stezah, pokazival nama oaze, čisto žolte, posute žveplom. Opozarjal je na celo jezero trepetajoče in pogiblajoče se lave pravkar na onih mestih, kjer se je ob poslednjem izbruhu utvoril nov krater, čegar izlivi so se valili v smeri proti Boscotrecase. Potem naju je vodil še enkrat k žrelu na nasprotno stran, dima prosto, in se zaustavil za trenutek, da razgledamo novo panoramo: dolino Atrio del Cavalo, Monte Somma in pogorje v notranjosti dežele. Hvaležna sva nam bila. Pred par tedni raztekle se tretji tok izvalil se je najbrže s teh mest in tekel v smeri proti občini Ottojaao. Spremljevalec je opozarjal

stitucije v eni državi delujejo na razvijanje istih v drugih državah. Mišljenje in čustvovanje se inficira. Nezadovoljnost z domačimi razmerami — kje je ni?!

Nezadovoljnost sili prej ali slej do reform — in tu prihaja vnanji vzduh tonov na pomoč. Že je javno mnenje infiltrirano s ptujim elementom. Govorniška tribuna govori v takem slučaju rada o ptujem „uzoru“, — „po tem in tem uzoru“. Posledica temu je neredko — eksperimentiranje. Izgled: proporcionalni zistem v Belgiji leta 1831., razvijanje parlamentarnih institucij na Angležem (izlasti pa peticijska pravica in inicijativa v zakonu) vse od leta 1242 dalje, in njega vpliv na Francozko).

Mislím, da ima Pölitiz v svojem: „Die europäischen Verfassungen seit 1789 (1843)“ popolnoma prav, ako pravi, da je „splošna volilna pravica“ morala kmalu izginiti s površja (gornja izgleda: Francozka in Avstrija). Tu govorim (glej gori) o „logiki stvari“.

Ali treba to pripisati novi politični konstelaciji tedanjih časov in žnjo združeni restavraciji monarhije, ali pa visokemu mnenju tedanje teoretične in praktične politike o nacionalnem konstitucionalizmu (s katerim se, tako se je mislilo, „splošno volilno pravico“ ne more bratiti): ali fakt je, da je splošna volilna pravica izgubila mnogo terena in razpala v sto in sto kombinacij (volilni zistemi: splošno indirektno, direktno, omejeno (limité). Različni predlogi, kako naj se varujejo manjšine: Viktor Conviderant, Mill, Lord Russel (1854) (vote limité), končno James Garth Marshall (1853): vote cumulativ, accumulé itd. Jaz bi šel dalje in pravim: Vzrok, zakaj da splošna volilna pravica se ni mogla vzdržati pred zjedinenimi armadami centralizma in federalizma, je ležal na njej sam — ali pozitivneje rečeno: v načinu, kakor je nastala in bila uvedena. Ni mogla prodreti delinitivno, ker je je manjkalo nečesa, kar edino konsolidira razvoj vsega bitstvenega. Princip organskega razvoja, socijalne sukcesivnosti, je bil skrajno kršen. Ni se uvidevalo in se ni hotelo uvideti, da je narava sama odredila, da vse stvari imajo svoj organski tok, svoj čas in svojo „via Crucis“, ki jo morajo prehoditi prej ali slej. Tudi nematerijalna bitja imajo svojo detinstvo, svojo otroško dobo in svojo starost: na prvem mestu vsikdar kraljestvo pojmov in iluzij. A ideja o enakem pravu ljudij je bila v resnici lepa iluzija — morda tudi utopična iluzija. Trebalo je mnogo generacij, da se ta iluzija (ako smem rabiti neko Hegelovo besedo) „substancijira“. Treba je časa in — časa. Morala je navstati v organskem razvoju (po naravni lestvici) faza, doba, ko se bodo motrile te stvari z drugim očesom, skozi naočnike gole realnosti. Tako je tudi bilo.

*) Glej Francozsko leta 1814: volilno pravico imajo šele 30 let stari Francozi, ki plačujejo najmanj 300 frankov davka. Koliko liberalnejša je ustava od l. 1791 in 1793!!

žvižganjem — govoriti je tu nemožno — na svoje počenjanje. Skakal je in se zvijal in nana ni prestajalo drugega, nego da sva storila isto, kajti topla in mestoma dosta vroča lava, barve čokoladne, naju je silila k temu. V naglici smo videli, kako prha dim na raznih mestih iz zemlje, kakor s piščali lokomotive. Za trenotek se je spremljevalec zaustavil na koščku hladne grude in opozarjal na izvor vrele lave nekoliko metrov od naših nog. Izvor, kakor gorski studenec. Peklo nas je v noge in najskrajnejši čas je bil, da smo odšli. Pljuča, srce in utripanje nas je opozarjalo na to. Kmalu smo bili zopet pri stanici železnice-vspenjače.

Zavest, da je namen popolnoma dosežen (in to brez nesreče in pogibelji), naju je zadovoljil neizrečeno. Vzbujenje misli je seveda silno po utisih, tako velkolepih. Od prodajalcev pri zasuti železnici kupil sem si izdelek iz lave v spomin; v restavraciji pa malo črne kave. Druzega ni bilo dobiti, da-si je vladala žeja in se je oglašal glad, nedavna katastrofa tudi tu ni prizanašala. Zapis v spominsko knjigo in odpošiljanje obligatnih razglednic s pečatom „Vesuvio“ pomirja potem naglo utripanje srca.

Bil je večer, ko smo stopali ob železnici nizdolu. Hoja je bila še trudapolnejša, ali zavest, da se bliža konec muk in trpljenja, nas je sokolila in nam dajala novih moči na povratni poti. Zvečer ob desetih sem zopet odpočival v sobici svojega neapoljskega prebivališča.

Zvršetek.

Stega gledišča moramo motriti „splošno volilno pravico“, stega gledišča jo hočemo braniti in utemeljevati: z vulgarnega — pa bodi tudi (ta izrek je francoske revolucije) infernalnega (političnega) gledišča, in nikakor ne s teoretično znanstvenega ali zgodovinskega.

Splošna volilna pravica se je morala roditi — kakor tica feniks — iz novih tal, povita v novo obleko zdrave in krepke politike — po principu: zdrava politika je, ako si vedno prizadevamo, da ustvarjamo harmonijo med interesi družbe in države (Bernatzik: državno pravo). To je nalagala v zadnjo atome zmrvljena ruševina prošlosti: divide et impera.

Ojstra sapa iz Koroške.

Iz vrst koroških Slovencev je zavela ojstra, rezka sapa. V včerajšnjem listu že smo priobčili sklepe, ki jih je storil šod koroških zaupnikov. To so obupni klici njega, ki se mora obupno boriti za svojo nago ekzistenco. Ali vendar niso to klici resignacije, ker iz vsprejetih resolucij odmeva tudi odločnost onega, ki je pripravljen na borbo z vsemi sredstvi do skrajnosti.

Voditelj slovenske ljudske stranke na Kranjskem je ob enem tudi voditelj državno-zborske delegacije. Oficijelna slovenska politika na Dunaju je sedaj v rokah „Slovenske ljudske stranke“. Dosledno temu mora ta stranka nositi odgovornost za vspehe in nevspehe naše oficijelne politike ter ne sme nikakor odklanjati odgovornosti, ki po naravi stvari na njej bremeni. To odgovornost jejs posebnim prevdarkom nalagajo tudi zaupniki koroških Slovencev. Da izrekajo državnozborni delegaciji ne zaupnic o in da preklebujejo že priglase udeležbo na III. slovenskem katoliškem shodu — to sta dve dejstvi, ki z veliko težo padata naravnost doli na „Slovensko ljudsko stranko“ na Kranjskem.

Umejem o torej, da je vse to ljubljanskemu „Slovencu“ silno nemilo došlo in istotako samo ob sebi umevno je, da skuša zavrčati hudo obtožbo in parirati udarec. Tako bi delalo tudi glasilo vsake druge stranke, ako bi bilo v položaju glasila „Slovenske ljudske stranke“ na Kranjskem.

Ali način, kakor je »Slovenec« v prvi hip hotel odbiti koroški naskok, je tak, da ga treba zavrniti najodločneje.

Obsul je koroške rodoljube s ploho obtožeb radi tega, ker — **družba sv. Mohorja** ni na višini svoje naloge! To je sicer fakt. In ta fakt smo tudi mi dokazovali in razpravljali v dolgi, z argumenti temeljito podkrepljeni razpravi, že tedaj, ko „Slovenec“ ni nič grajal in le hvalil. Vprašanje, kdo je kriv, da družba sv. Mohorja ne zadošča več zahtevam, je važno, ali danes ne spada semkaj. Ker vprašati vas moramo, ljudje božji, ki razpolagate le z nekoliko zdravega človeškega razuma: **v kaki kavzalni zvezi so nedostaki v družbi sv. Mohorja s krivico, ki se je dogodila koroškim Slovincem po volilni reformi?!** Prav v nobeni! In zato mora dobiti vsakdo utis, da obtožbe v „Slovencu“ radi družbe sv. Mohorja niso prišle ravno sedaj toliko iz prepričanja, kolikor iz maščevanja nad posamičnimi osebami, ki so sodelovale na celovških sklepah radi volilne reforme. To ni bilo posebno plemenito; naravnost neplemenito in žaljivo pa je, da „Slovenec“ zasmehuje celovski šod, imenovanje ga — **otročarijo!** To je nezashišano, ako uvažujemo, da je bilo na shodu navzočih 27 koroških svečnikov, da je bil kakor referent na shodu mož, ki je člen „Slovenčeve“ stranke, ali ob enem tudi član od vse slovenske javnosti radi njegove neizprosne odločnosti v boju za prava koroških Slovencev: dr. Brejc; dalje, da je resolucijo predlagal s sijajnim govorom monsignor Podgorec ter da so bili vsi sklepi enoglasno vsprejeti torej tudi z glasovi 27 svečnikov! Zastonj mu trud: tudi s takim bagateliziranjem „Slovenec“ ne odpravi dejstva, da so sklepi koroškega zaupnega shoda dogodek prvega reda v političnem življenju slovenskem. Takov šod, take osebe, in takeve sklepe označa „Slovenec“ za — celovške otročarije. Ali sta resnost in pristojnost res že popolnoma izginola iz našega javnega življenja?! „Slovenec“ jim je mogel reči: „Možje, nimate prav, delate krivico“. Ali da je besedo rojakov, ki neutajljivo trpe krvavo krivico in morajo z nečloveškimi napori vzdržavati našo

stvar na najbolj eksponirani točki, tako bagateliziral in smešil ne, tega niso zaslužili koroške sirote!

Pa naj nam še prigovarja kdo, ko pravimo, da so politične razmere na Slovenskem podivjale!!

Iz Hrvatske.

Imenovanje nove vlade.

Post tot descriptura rerum zdi se, da je vendar prišel trenotek imenovanja nove vlade, da so sedaj res, prav zares, odpravljene vse ovire. Uradne „Narodne novine“ potrjujejo to s sledečo vestjo iz Budimpešte: Ban Pejačević je obiskal ministerskega predsednika dra. Wekerla in mu je priobčil, da je vprašanje imenovanja treh hrvatskih oddelnih predstojnikov sedaj v popolnem redu.

To vest službenega lista podkreplja tudi telefonsko sporočilo škofa Drohobeckega župniku Zagorcu:

„Ban je dospel semkaj (v Budimpešto). Srečno prebrodivši morje intrig in denunciacij zagrebskih je imenovanje nove vlade izvršeno ter je priobčijo uradne „Narodne novine“ v prihodnji številki“. — Dalje javlja škof Drohobecki, da so dekreti imenovanja že podpisani in odposlani ministru a latere, ki jih takoj odpošlje dalje.

Čas je bil že res, ker, ako bi bila ta negotovost trajala še dalje, bi bili morali že začeti sumiti, da so tudi danes še Khuenove in njegovih hrvatskih hlapcev mahinacije in intrige — da sta v Hrvatski tudi danes še nemorala in politično banditstvo močnejša, nego-li jasno izražena volja naroda.

Nov nemški politični list v Zagrebu misli ustanoviti hrvatsko-srbska stranka. Listu bo namen, da obvešča nemško občinstvo o dogodkih na Hrvatskem.

Dogodki na Ruskem.

Komuniké Stolipina.

Iz Londona poročajo: Ruski ministerski predsednik je objavil potom Reuterjevega biro nastopni komuniké o svojem političnem programu: „Razpuščenje dume ni nikak državni prevrat. Ničesar ni bilo storjenega proti ustavnim običajem. Razpuščenje dume je bilo neizogibno, ako se je hotelo spoštovati v Rusiji carjevo voljo. V ustavni demokratični stranki je mnogo doktrinarjev brez političnega pogleda. Treba je razločevati razne člene stranke od členov, katerim je bilo le do tega, da se carska vlada ponižuje. Smer kadetov, kakor taka, je bila zelo nevarna. Z ozirom na položaj, ustvarjen od dume, je ostajalo carju in njegovim svetovalcem, da izberejo troje: 1. Reakcijo. 2. Neobziranje na revolucionarno žuganje. 3. Politiko reform, ki naj se izvaja jasno in odločno. Car je izbral tretjo pot in mi smo krenili tem potom. Car noče voditi reakcijske politike. Toda prej, nego se ustvari definitivna podlaga za bodočnost, treba premagati revolucijo. Minister zaupa v rodoljubje in razum ruskega naroda. Nadeja se, da se carjevo delovanje završi z iztrebljenjem in udušenjem anarhističnih elementov. Zato so aretovanja in izgoni neobhodno potrebni. Členi dume, ki so podpisali proglas na narod, ne bodo aretovani, ker bi se jim s tem le šlo na roko. Proglas je tako malo resen, da se ni treba niti ozirati nanj. Toda bivši zastopniki bodo takoj aretovani, ako se jih zaloti na agitiranju. Na zvestobi vojske ni dvomiti. V Rusiji sta dve jasni vprašanji: politično in socijalno, katero poslednje pa obsega kmetstvo in delavsko vprašanje. Za socijalno vprašanje gojimo vse simpatije, toda, da je rešimo, treba je predvsem udušiti prevrat. Čim bo pripravljen teren, izvedemo liberalnejše reforme.

Častniki pozvani z dopusta.

Iz kopališča Pirmont javljajo, da so vsi ruski častniki, ki se nahajajo tamkaj na zdravljenju, dobili brzogjavni nalog, da se takoj povrnejo v Rusijo.

Manifest delavske skupine na armado.

Kakor javljajo iz Petrograda je delavska skupina izdala na armado manifest, v katerem pozivlja vojake, naj v slučaju spopada med ljudstvom in organi vlade, ne streljajo na svoje brate.

Domače vesti.

Vtisi z nove železnice. Pišejo nam: Dva Hrvata, ki sta prepotovala novo železnico, ter si ogledala divne naravine lepote naše slovenske domovine, sta izjavila, da se te lepote ne dajo opisati in da to krasoto

treba videti! V brzovlaku, v katerem sta se vozila, je bil eden sprevoznikov Nemce! Čemu nastavljajo na tej progi trde Nemce, ko bo vendar velik del potnikov slovenske narodnosti. To treba odpraviti. Sprevozniki morajo govoriti: Slovenski in laški (k večemu še nemški). Naša dva izletnika je iznenadil ta le dogodek: V Gorici je vstopil neki vipavski kmet ter vzel listek do Rihemberga. Na voznem listku je stalo tiskano: Iz Gorice v Rihenberg. Kako pa je mož gledal, ko ga je brzovlak peljal preko Rihemberga — v Stanjel! Kako more železnična uprava izdajati liste za postajo, na kateri se dotični vlak vstavlja?! Potnik bo zahteval odškodnino in ima tudi prav.

Med Rihenbergom in Stanjelom se je vlak ustavil. Vse je radovedno gledalo kaj da se je dogodilo? No, bila je le „mala“ pomača v signalu — ki je baje, nehoti obvarovala potnike in vlak pred katastrofo! Kakor se nam poroča, je bil na progi drugi vlak — ki pa ni bil naznanjen?!

Enojezične poselske in delavske knjižice. Nekatere nemške občine z lastnim statutom so začele velikansko agitacijo za to, da se uvedejo samonemške poselske in delavske knjižice namesto dvojezičnih. Če se jim posreči izvojevati sodbo upravnega sodišča, ki jim bo to izdajanje samonemških knjižic dopuščala, bo treba misliti na to, da se ta Nemcem vrne s samoslovenskimi knjižicami.

Novi občinski davki. Občine imajo toliko poslov in izdatkov za prenešeni delokrog in toliko šolskih bremen, da pač ni čudno, če se na vse strani gleda, kje bi se našel nov vir dohodkov zlasti pri večjih občinah. Taki dohodki bi se dali doseči, če se pobira davek od tega, kar pridobiva stavbeni in drugi svet na vrednosti. Tako ima na primer svet v občini, ki dobi novo železnico ali kako večje industrijsko podjetje, v par letih trikrat do štirikrat večjo vrednost kot prej. Od tega vrednostnega prirastka naj bi se pobiral občinski davek v gotovih odstotkih. S tem bi bilo marsikateri občini pomagano. Med Nemci delajo zelo za uvedbo davka, med Slovenci se je dosedaj oglasil samo letošnji vseslovenski delashod v Prški. Po „Obč. upravi“.

Nekaj za zabavo. Prejeli smo: Te dni je bilo čitati v nekaterih tukajšnjih italijanskih novinah senzacionalno vest o prihodu 50 — profesorjev glasbe.

Radoveden sem bil, kakšni so ti „profesorji“, ker poznam italijansko bolezen o „profesorjih“. Ti profesorji so, ko nastopajo v javnem vrtu, oblečeni v nekako laško vojaško uniformo, med tem, ko so po dnevu odeti v platno kakor tržaški mestni pometači. Med temi „profesorji“ je precejšnje število 12—16 letnih fantičev! Plačani pa morajo biti „profesorji“ zelo slabo, kajti, v ulici Coroneo šteje 5 spi in se hrani več teh odličnjakov in to pri g. vratarju! Godba je precej dobra, a Tržačani pravijo „debole“ (slabotna).

Ako pa so to profesorji, smemo mi nazivati našo vojaško godbo, oziroma njene moči — vseučiliščnimi profesorji!

Po toči zvoniti...! Prejeli smo: Pregovori pravi, da po toči zvoniti ne pomaga nič. Tako bi se lahko reklo o onih našinecih, ki se običajno jeze nad tujimi podjetniki češ, to in to bi mi sami tudi lahko izvršili. Žal da prihaja naša podjetnost skoraj vedno — prepozno.

Med Opčino in Sežano je že pred par leti nek Italijan uvel nekako „žardinero“, s katero je upal delati dobre „kšefte“ in bi jih bil morda tudi delal, da ga ni njegovo lahonstvo prevladalo tako, da je na omenjeni voz dal prirediti lahonsko spakedrana imena naših vasi. Sedaj je zopet uveden med Opčino-Sežano avtomobil in tudi ta je — kakor čujemo — v tujih rokah. Onim pa, ki se sedaj jezijo nad tem novim podjetjem, ne pomagaj nič vsa njihova jeza — ker prišli so zopet prepozno. Da ne bodo tujci nabirali naših žuljev, bo dobro, ako se naši veljavni možje dogovorijo in preskrbe sami potrebna sredstva za prevažanje potnikov tam, kjer je upanja, da bi se to izplačalo. Tolhinci bi nam rali oskrbeti par avtomobilov, ki bi vozili potnike od kolodvora v trg in obratno. Bočani bi tudi morali stopiti na noge, ter v dogovoru s Kobaridci in drugimi zainteresiranimi preskrbeti par avtomobilov. Vožnja bi postala tako ceneja in pa hitrejša. Letoviščarji in drugi potniki bi gotovo dobro obrestovali kupital, uložen v tako podjetje. Iz Ajdovščine v Vipavo in morda še naprej, bi se tudi izplačalo vzdrževanje avtomobila in iz Gorice

v Brda bi tudi lahko imeli kaj sličnega. Ako ne pride naše ljudstvo samo na to, da si s svojimi močmi omisli takih modernih naprav, pride tudi tja tujec, ki bo odnašal naše žulje v tujino in nas v zahvalo — pso al!

Č. g. Gregor Einspieler, dosedaj župnik v Podkloštru, je imenovan proštom kolegijalnega kapitelja v Velikovu in župnikom v Tinjah kakor naslednik pokojnemu Lovru Serajniku.

Črez hribe in doline. Prejeli smo: Minolo nedeljo ob 5. uri in 30 min. zjutraj, sva se s prijateljem K. odpeljala v novopobarvanem vozu proti Herpeljam. Vreme je bilo tako lepo, da si lepšega ne more želeli noben izletnik. V Herpeljah je pihal precej hladen veter. Iz Herpelj sva jo vdarila v Klanec, kjer sva si pri g. Metliki potolažila gladna želodca. Dasi sva bila tam že pred 7. uro, so naju prav dobro postregli in za razmerno nizko ceno.

Iz Klanca, kjer sva videla še zadnje ostanke črešenj in vse polno murvic, sva jo vdarila proti Črnomkalu.

Do roba hriba, ki stoji navpično nad Črnomkalom, naju je spremljal hladni veter. Ko pa sva zavila pod rob, se je temperatura spremenila — postalo je naenkrat precej vroče. Ogledala sva si lepo in veliko vas Črnikal ter opazila (da-si sva vse to storila le mimogrede) da je vas snažna, kakor niso snažne vasi v srednji Istri.

Ko sva okusila izvrstno kapljico v Šiškovčevi gostilni in se malce odpočila, pri čemer naju je zabavala dražestna gospica poštarica, tržaška Slovenka, sva jo mahnila v 20 minut oddaljeno rečico Rižano. Hotela sva loviti rake, toda — morala sva opustiti namerovani „lov“, ker je Rižana, tako mrzla, da se ne da stati v njej.

Ohladivša se, sva se vrnila v Šiškovčevu gostilno, kjer sva dobro obedovala in bila prav zadovoljna.

Poslovivša se od prijaznih Šiškovčevih, sva šla mimo Gabrovice (tu so imeli ples) v Mačkolje. Med potoma sva videla toliko sadja, da ga nisva že dolgo videla toliko. Posebno so obložene hruške in jabolane, a grozdja je več nego — perja. V staroslavni Mačkoljah naju je g. Vitez, star prijatelj najin, prav lepo vsprejel, tu je dom prave slovenske gostoljubnosti! Videla sva tu mejo nekdanje benečanske republike in poslušala sva vrle narodne mladeniče.

V Ospu, v tej trdno slovenski vasi, pa sva bila s prijateljem iznenadjena po samolaškem nadpisu na tamošnji tobakarni, nahajajoči se ob cesti!

Skrajna nejevolja se je polastila naju ob tem znaku ne le narodnega indiferentizma, ampak tudi — nespametnosti. Kakov pomen imajo italijanski napisi v taki vasi, kjer žive samo Slovenci?! A kaj naj bi rekli še le o samolaškem napisu v Ospem?! In če se tudi ob nedeljah izgublja tjakaj po kakov Italijan, bo že po „tlaču“ videl, kje prodajajo cigare. Praktične koristi ne prinašajo torej taki dopisi prav nobene, pač pa kažejo na grajevedni narodni indiferentizem dotičnika. —

Kedor se ni hodil po tu omenjenih krajih, ta se ni videl lepega dela naše divne Koperščine. Sploh se mi Tržačani premalo brigamo za ta lepi, romantični kraj. Prihodnjo jesen bi bilo dobro poleteti tja ob Rižani. Žal, da je istrska „železnica“ tako neumno urejena! Zjutraj odhaja prvi vlak že ob 5. uri 10 min iz Trsta. Popoludne pa se moreš vrniti edino le tam okolo 11. ure zvečer! Ni-li to lepa komednost za nedeljske izletnike!?

K. K.

Danes vsi k sv. Ivanu na koncert, katerega priredi „Slovansko pevsko društvo“ na vrtu „Narodnega doma“. To je geslo našega zavednega občinstva, ki ve dobro koliko težav financijalne narave ima premagati sleherno naše društvo na poti vršenja postavljene si naloge. Veliko zanimanje vzbuja posebno dejstvo, da „Slovansko pevsko društvo“ nastopi prvič pod vodstvom novega društvenega kapelnika g. H. O. Vogriča. Ker živja omenjeno društvo mnogo simpatij v naših krogih in se veselica vrši v prijaznem sv. Ivanu, nadejamo se trdno, da vidimo na današnjem koncertu mnogoštevilno zastopane vse naše sloje, posebno pa našo inteligenco, da pokaže narodni masi, da hoče tudi za naprej prednjačiti v boju za naše pravice. Kdor le more naj pride na današnjo veselico, ker s tem podpira društvo, ki hoče vedno intenzivneje delovati na polju slovanske umetnosti.

Na svidenje.

Pojedino z gnjatjo je privoščil sebi in svojim prijateljem-svrstnikom 11-letni pagla-

vec Humbert Z., stanujoči v ulici del Crociffisso. Gnjat je pa ukral iz kabine sobarja na parniku „Trieste“, Antona Švaglja. Ko so se paglavci dobro najedli ukradene gnjati, je Humbert, kar je gnjati ostalo, prodal cunjarki Mreule v ulici di Crosada za 40 stotink. No, malo pozneje ga je srečal mornar parnika „Trieste“ Fran Giuliani, ki je vedel, da je ravno on ukral gnjat, in ga je dal aretovati. Na policiji je paglavec povedal, komu da je prodal gnjat in koliko jo je bilo ostalo od pojedine, na kar je šel eden redarjev k cunjarki Mreule in jej zaplenil gnjat, ki je bila vrnjena pravemu lastniku. Paglavca so pa izročili roditeljem. Pripoveduje se, da je paglavec radi sobarjeve gnjati dobil od svojih roditeljev po — svojih gnjateh.

Detomor. Marija Vitez, stanujoča v Škorklji št. 1, je bila šla večeraj v jutro se pred 7. uro k potoku, ki teče po Springerjevem zemljišču mej Škorkljo in Rojanom, da bi oprala nekaj perila. Pri potoku je pa našla neki omot iz črnih cunj, tesno povezan s tanko vrvico. Ženska si ni upala sama odvezati omot, da bi videla, kaj da je v njem, in je šla klicat Marijo Habjan, ki stanuje prav blizu nje, in sicer v Rojanu št. 1. Obe skupaj sta potem odvezali omot, a v istem sta našli mrtvo truplo novorojenčka moškega spola. Za tem sta ženski takoj obvestili druge ljudi in redarstveno stražnico v ulici del Belvedere. Od tu so telefoničnim potom obvestili policijo, odkoder je šel na lice mesta neki uradnik, ki je vzel stvar na zapisnik in potem obvestil sodišče. Ob 10. uri predpoldne je pa prišel tja preiskovalni sodnik Cumar, ki je odredil, da so trupelce prenesli v mrtvašnico, kjer so večeraj popoludne zdravniški izvedenci izvršili obdukcijo.

Glede brezsrčne matere-detomorilke, smo zvedeli sledeče:

Predvečerašnjim so orožniki na Opčinah aretovali 20- ali 22-letno Ivanka Malalan, stanujočo na Opčinah št. 93. Dotično so imeli orožniki na sumu, ker je prej izgedala kakor noseča ženska, a je h kratu premenila obliko. Zdravnik, ki je Ivanka Malalan preiskal, je izjavil, da je morala roditi dne 18. ali 19. t. m. No, za tem je tudi ona sama priznala, da je res rodila, a dete da je izročila v oskrbo svoji sestri. Ko so pa šli orožniki vprašati k sestri po detetu, je sestra Ivanke izjavila, da ne ve ničesar. Vsled tega so Ivanka pridržali v zaporu. Ker so pa večeraj našli ono mrtvo truplo novorojenčka, o katerem trdi sodnik, da je mrtvo že več dni, se sodi, da je to dete Ivanke Malalan.

„Duobus litigantibus tertius gaudet“

Ta rek se je uresničil predvečerašnjim v ulici del Bosco, samo da „tertius“ ni bil en sam, ampak dva. Težak Jakob Dovgan, stanujoči v ulici dell'Industria in kmet Ivan Kalič, doma iz Boljuna, sta bila „duobus litigantibus“. Prepirla sta se, a sicer ne vemo, radi česa. Kalič je v pretepu vdaril Dovgana z nekim železom po glavi, in s tem je bil pretep končan. Ves prepir sta pa gledala dva neznana človeka, a ko je prepir končal, sta izginila od tam. Kalič je imel seboj voziček, ki ga je bil za časa prepira pustil brez paznje na cesti. Ko je pa po končanem prepiru prišel k vozičku, je videl, da mu je z istega zmanjkal omot, v katerem je bilo 2 kg kave. Seveda sta kavo vzela ona dva, ki sta gledala prepir in sta tako bila „tertius“.

Neznani so ukrali dminarju Jakobu Kovalsky, in sicer z njegovega stanovanja v zagati sv. Tekle, mošnjček, v katerem je imel 11 kron denarja.

— Slikarjema Petru Santo in Amadeju Arceri, ki delata v novozgrajeni hiši na vogalu ulic Carlo Ghega in Benvenuto Cellini, so ukrali — na delu —, prvemu čopič, vreden 8 kron, a drugemu 1 krono našega in 5 lir italijanskega denarja.

Radi umora. Tukajšnja policija je dobila brzoglavno obvestilo iz Saksonske, da je tam neki Herman Arnolf Michel dne 19. t. m. z revolverjem vstrelil hotelirja Emilija Hübel, ki je bil takoj mrtev. V brzoglavki je izražen sum, da je morilec zbežal v Trst.

Društvene vesti in zabave.

Zahvala. Pevsko društvo „Slovan“ v Padričih se toplo zahvaljuje vsemu slavnemu občinstvu na obilni udeležbi na veselici minole nedelje. Posebno se zahvaljuje gostom iz mesta in od sv. Ivana, ki so vzlic hudi vročini vendar prišli preko strmega hriba. Dalje sd iz srca zahvaljuje bratskim društvom „Lipa“ iz Bazovice, „Zvon“ iz Opčin in „Primorec“ iz Trebiče. Slednjič se zahvaljuje najsrčneje

Ne čitaj

samo, ampak, pre-pričaj se, da nihče ne more tekmovati z narodno

zalogo olja

IVAN MILLONIG

TRST, Piazza Barriera št. 3, TRST
FILIJALNO
Campo S. Giacomo št. 16.

Prodaja in razpošiljanje na debelo in na drobno.

Ceniki na razpolago.

V lepi priložnosti vsesokolskega izleta v Zagreb, čast mi je naznati

bratom Sokolom

da založim blago za sokolske obleke in vso opravo

Na zdar!

Jakob Klemenc
trgovina z manufakturami
v TRSTU, ulica Sv. Antona štev. 1

Hotel

„TRIGLAV“

na Bledu.

Podpisani priporoča svoj narodni hotel

„TRIGLAV“

ob kolodvoru — z najlepšim pregledom na jezero — slav. občinstvu, posebno potnikom in izletnikom. Pripravljenih je 22 sob za prenočišče

JAK. FETERNEL.

Posojila

za častnike, uradnike, penzioniste in privatnike, ki se zamorejo amortizirati tudi v 18 letih s poroštvom ali brez poroštva. — Hipoteke na prvem mestu.

Agencija, Via Nuova 11, II. n.
od 10.—1. in od 4.—7. ure.

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in na obrtni razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

izvršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino, spirit, likere, tropinovec, olje, slivovec, maraškin itd. Jamčin za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam cenike.

Fran Abram
TRST, ulica S. Francesco 44

Restavracija

v Tržaški okolici z vso opravo, lepim vrtom, dvorano se odda

takoj v najem.

Ponudbe pod šifro „Letovišče 1906“ na „INSERTATNI OD-DELEK EDINOSTI“ v Trstu.

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Ricci-Ja
Trst - ulica Malcanton št 10 - Trst

Velika množina perila

po ceni, da se ni bati tekmovanja.

Kotonina surova	za srajce po nvč.	14	in več
Chiffon	„ „ „ „	16	„
Madapolam	„ „ „ „	18	„
Nazoviplatno	„ „ „ „	16	„
Kotonina surova	za rjuhe „ „	40	„
„ bela	„ „ „	18	„

VELIKA IZBERA
perkalov, batist, zephir, borgetov itd.

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Ricci-Ja
Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Nobena

Razprodaja

obuval

bi ne mogla tekmovati se svetovno tovarno obuval

V

MÖDLING-U

TRST, Corso št. 29.

Izgled:

Dobri moški čevlji . . .	gld. 2'90
„ ženski „ . . .	„ 2'60
Množina ženskih čevljev s trakovi in z gumbi s temnega usnja . . .	„ 2'20
Množina moških lakiranih čevljev . . .	„ 2'—
Enaki ženski s trakovi	„ 3'75
Otročji čevljički rumeni ali črni	„ 1'—

Najboljša reklama za trgovce, obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh, na „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Prva zapoved!

Čuvajte se

držite si vedno doma Fellerjevo lepo dišečo zeliščno esenčno tekočino z znakom

ELSA-FLUID,

ker ista gotovo in naglo deluje pri protinskih in revmatskih bolečinah, trganju v udih, bolenju, krčih, boleznih v rokah in nogah, pri glavni in zoboboli pri bolečinah v hrbtu, živcih in žilah, posledicah prepiha, izvinjenju udov, influenci, migreni. Prežene slabost, trudnost, vnetja, utripanje srca, šum v ušesih, slabost oči, bolečine v prsih in členkih, mrzličavo stanje itd.

Priporočati je, da se istočasno naroči Fellerjevo čiste rhabarbara-kroglice **ELSA-PILULE**, 6 škatljic 4 K. Iste delujejo vapočno pri želodčnih bolečinah, motenju prebave, slabostih, zaprtjem telesa itd. **PRAVI BALZAM** se ne dobiva le 1. ampak 2. tucata franko za 5 K.

CORDIAL ZABAGLIONE

odobrena od oblasti.

Narejen iz belega vina in rumenjakov jaje, izvrstno sredstvo za ojačenje želodca za rekonvalescente in vse osebe, ki trpe na slabem želodcu. Prireja

VITTORIO PIDUTTI

TRST, ulica Sette Fontane št. 1

Na prodaj v prodajalnicah tekočin, žganjarijah, kavarnah itd. itd.

Ivanka Doreghini

TRST. - Ul. Madonnina št. 8.

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktur, ur, slik, zreal in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi na obroke.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Gospodska ulica št. 7., II. nadstr. v lastni hiši.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako: **Hranilne vloge** se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpo-vedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojilo: na vknjižbo po 1/2 % na varščino ali zastavo in na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904 (v kronah): Članov 1781 z deleži K — 113.382. — Hranilne vloge 1.554.089.13. — Posojila 1.570.810.39. Vrednost hiš 110.675. — (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 75.101.01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. Telefon št. 79.

Ako hočete imeti pōd iz dobrega suhega jelovega lesa in lepo obdelanega, kupite

dilje (sfoi)

v zalogi

BART. BIDOLI - TRST

ulica SS. Martiri št. 19

Razpošilja se tudi na deželo.

GLAS.

V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund

(prej Josi)

ulica Nuova 24 (prilicje)

daja nove in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Šumeči zrnati citrat Zirilli

edina žejogasilna in prebavo povspešujočapilača najekonomičnejša in najhigijeničnejša Z malo novčiči si priskrbite izvrstno šumečo pijačo-limonado jako dobrega okusa in ki vapočno vgasi žejo. **Šumeči citrat Zirilli** je neobhodno potreben organizmu, ker je hladilen in povspešuje prebavljanje in bi ga morala vsaka družina rabiti vsaki dan, posebno za otroke

Neobhodno je potreben proti gorotici, črevnim prejetjem in težkemu stolu.

Neobhodno je potreben vsacemu, ki gre na letovišče ali na potovanje, ker ima v hipu pripravljeno limonado. Sčisti motno vodo. — Neobhodno je potreben o težkih prebavljanjih.

Neobhodno je potreben proti slabosti provzročeni od preobilo popitega vina ali vsacega drugega vzroka.

Zahtevajte edino šumeči citrat Zirilli. — Na prodaj v vseh lekarnah in mirodilnicah.

Na deželo razpošilja proti poštenu povzetjutrška

CARLO ZIRILLI & Co. — TRST

Grand hotel „Union“ v Ljubljani.

Komfort prve vrste.

Nad 100 sob.

Hranilnica in posojilnica pri sv. Ivanu

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, tudi če ni ud ter obrestuje po 4 1/2 % brez kakega odbitka, tako, da sprejme vlagatelj čiste 4 krone od vsacih 100 K vloženih na leto.

Daje posojila samo udom in sicer: na vknjižbo po 5 1/2 %; na osebni kredit, to je na zadolžnice po 5 1/2 %; menice so izključene.

Uradije pri sv. Ivanu št. 443 (v hiši gosp. TROBEC-a) vsak delavnik od 9 1/2, do 11. ure dopol. in od 5.—7. ure popol. — Ob nedeljah od 11.—12. dopol. — Ob praznikih je urad zaprt.

NB. Ker je posojilnica in hranilnica ustanovljena po sistemu Reifeisnovem ima za sedaj določen delokrog samo za III. volilni okraj in vas Lonjer.

Načelstvo.

Raztava pohištva

ulica Chiozza št. 6, I. nadstr.

bo otvorjena slavnemu občinstvu jutri v ponedeljek dne 22. julija, katero se bo lahko obiskalo od 10. do 12. predpoludne in od 4. do 7. ure popoldne.

Ker je raznovrstna in bogata množina pohištva po cenah, da se ni bati konkurence, nadeja se podpisani, da ga bo slavno občinstvo polnoštevilno posetilo.

PETER MUSCHIK

lastnik gostilne „Alla nuova Abbondanza“.

DOMENICO RAVALICO

ulica Nicolò Macchiavelli št. 32. Telefon 1729

NOVA ZALOGA VINA

Jstrska vina, furlansko belo in črno vino, dpolo in kraški teran.

Vino v steklenicah od enega litra 72 stot., v steklenicah od pol litra 36 stot. skupno z steklenico. — Kraški teran v steklenicah K 1.04, od pol litra 52 stot. skupno z steklenico. — **Fina vina v buteljkah različnih vrst.**

Za krčmarje in gostilničarje posebne cene.

AVGUST ŠTULAR

ul. Gioachino Rossini 24 (zraven sv. Antona novega)

priporoča sl. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom bogato opremljeno

odlikovano krojačnico

Bogata zaloga tu- in inozemskega angleškega blaga in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Delo precizno, cene zmerne. Naročbe se zvrše točno in se dostavljajo na dom. — Unanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. Ukusni kraj, kakor tudi solidno, trpežno delo in izvrstno blago. Izdeluje se tudi kompletne sokoške obleke po najnižji ceni. — Velika zaloga kravat in vsake vrste gum.

Učilišče in vzgojevališče za deklice

Temeljit pouk po učnem načrtu za osemrazredne ljudske šole na Primorskem. Letna plača 450 kron. — Hiša z vrtom, lep in zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica. Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan. Pouk v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku; v godbi, glasovir, gosli citre, petje, v ženskih ročnih delih, v risanju in slikanju.

Šolske sestre

Trst — ulica G. Besenghi št. 6 — Trst

ZALOGA POHIŠTVA TOVARN

MIZARSKE ZADRUGE
v GORICI-SOLKAN
TRST VIA DEI RETTORI (ROSARIO)

PODRUŽNICE: SPLJET, REKA

PALAČA MARENZI
TELEFON N°1631

Drogerija

Gustavo Marco

ulica Giulia št. 20.

Droge, barve, pokost, petrolej, čopiči, ščetke, mila, parfumi itd. — Zaloga šip in steklenin.

MATEJ ZAGAR

mizarska delavnica

Trst, ulica Ugo Foscolo št. 10

Izvrši vsako mizarsko delo, popolnoma urejene spalne, zakonske in obedovalne sobe v modernem stilu in priproste, po načrtu, kakor tudi kuhinjsko pohištvo. — Ima vedno pripravljeno pohištvo.

Prejema naročbe vsakovrstn. mizarskega dela in popraviljanje pohištva.

Delo fino in solidno. Cene zmerne.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 5 (vokal Torrente). „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske, obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). **Specialiteta:** blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Zri goldinarje

stane mali poštni zabojček dobro zbranega mila: vijolica, vrtnica, zvonček, heliotrop, breskovi cvet, lilija i. dr. — Pošiljatev po poštenu povzetju

BOHEMIA PARFUMERIE

Bodenbach & E. Welcher 240

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Acquedotto št. 25

Autorizovana elektrotehnična delavnica s pridržano mehanično delavnico

Sprejema vpeljavo električne razsvetljave, zvoncev, telefonov, strelovodov, kakor tudi mehanična dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dinamičnih motorjev in presnove svetiljk kakoršnega si budi sistema.

Cene jako zmerne in izvršitev popolna.

Carlo Vitez

Trst, Trg S. Carlo 2 — Uhod ul. del Arsenal.

AUTORIZOVANA

mehanična delavnica

za inštalacije plina, vodovodov in električne razsvetljave.

Velika zaloga priprav za žarne luči na plin.

SVOJI K SVOJIM!

Prva klet dalmatinskih vin

Biliškov & Arambašin.

v TRSTU, ulica Sanità 22.

TRANSITNA ZALOGA

Lastni vinogradi in nasadi oljk v Kaštelu v Dalmaciji.

Na zahtev se pošilja na dom v steklenicah ali sodčkih.

Fotografični atelje D. Petener

ulica Torrente št. 20

že toliko časa dobro poznan svojim čislanim stalnim in prigradnim odjemalcem radi svojega natančnega in umetnega izvevanja, naznanja, da zniža z danšnjim dnevnim zlatno tarifarne cene svojih del in sicer bo izdeloval:

6 fotografij v vizitnem formatu za samo 3 K.

Velje temu hoče pa kakor doslej izvrševati naročena mu dela natančno in vestno v umetniškem oziru in točno po najmoderniših načelih umetnosti.

S tem zadošča zgoraj omenjeni atelje želji razpene občinstva in čislanih uradnikov posebno onih, ki potrebujejo fotografije za legitimacije ter daja lastno priložnost osvoboditi se stitih in vsiljivih agentov, v nadi, da ga bo p. n. občinstvo počaščalo nezmanjšanim zaupanjem in obiskom.

Izvrše se povečanja in reprodukcije skupin, hiš in umetniških predmetov, in sicer v kakršne koli velikosti. — Cene jako zmerne.

Anton Ossenkoschi

stavbeni klepar

autorizovani inštalater za vodo in plin

TRST, ulica Sanità št. 5

Izvršuje kakoršno si budi delo svoje stroke ter ima kleparsko delavnico

Prodaja kopeli in Closets.

Cene zmerne.

HOTEL BALKAN70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne Počakaj & žegl**HOTEL BALKAN**

Oglase, pošlana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršno koli vrsto oglasov sprejema „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinost“.

Skob vsake gospodinjice je posvečena ambrozij blaginji.

Kathreinerjeva Knappova sladna kava

je po Kathreinerjevem načinu avo-
jega proizvajanja okusna, zdravja
v prospeh in počest, ima torej nepre-
eljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju
izrečno ime Kathreiner in zahtev-
vajte le izvirne zavojke s varst-
veno znamko kupiti Knapp.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lasna hiša).

ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolske poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po
posebnih načrtih.

Illustriran cenik brezplačno in franko

Alojz Jasbitz
stavbeni mizar
Trst, ulica della Rotonda št. 4
IZDELOVALNICA
umetninskega pohištva (mebljev)
fino delanega in navadnega.
Sprejema naročila po uzorcih.
Cene zmerne.

Tovarna, sladstičarna in tovarna biškotov
Vinko Škerk
TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST
(vis-a-vis Kavarna Centrale)
Podružnica ulica Miramar št. 13

Vsaki dan 3-krat svež kruh. Moka vsake vrste iz
najboljših mlinov po najugodnejši ceni. Izvrstni bi-
škoti, toliko navadni, kolikor tudi finjši; specialiteta
biškotov za čaj in druge potrebe. Pošiljam na deželo
s poštnim povzajem od 2 kg naprej. Razpolagam
tudi z veliko izbero najfinjših bonbonov in čokolade
napolnjene z najfinjšimi likeri. Specialiteta kruh
iz krompirja. Vsakovrstni likeri in čokolade; bon-
boni, ruski in kitajski čaj. Svoji k svojim

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

Izbor drog, barv, čopičev, pokosti
parfumov, fin. mila. — Zaloga mineralne vode,
voska za parkete, na mrzlo pripravljenega
slinca tamarindo, malinovca itd. itd.

M. GÁL
TRST GORICA
Corso 4 Corso Verdi 45

Predmeti za rešitev otrok, kakor:
sesalne steklenice, sesalke itd. Vata,
obvezilno blago, obveze za rane, ki-
rurgični predmeti. Vse blago iz gume
in predmeti za strožbo bolnikov. To-
plomeri za mrzlico. Farm. predmeti.
Cene, da se ni bati tekmovalja.

Trgovina z urami
Antonio Bucker
Trst, ulica Barriera vecchia 19.

Velika izbira zlatih in srebrnih
žepnih ur za moške in ženske.
Sobne zidne ure (pendole), bu-
dilnice à gid. 1-50 in več z
jamstvom za dve leti.
Izvršuje poprave z največjo na-
tančnostjo. Cene po dogovoru.

A. Beccari R. Rose
autorizovana mehanika in inštalaterja
vode in plina
TRST, ulica Acquedotto št. 22
Telefon št. 1448.
Sprejemajo se v popravilo
svetiljke, sesalke, kopeli, closet, vodne
pipe itd. itd.
oskrbovata in opravljata vodne kalkulatorje ter imata
Zalogo pritisklin in prodajo mrežic za svetiljke
Proračune na zahtevo brezplačno.

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zapo-
slenje; kdor išče uradnike ali službene osebe;
kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorcev;
kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor
želi posojila, vključbe itd., prodati ali kupiti
premišne ali sploh rabljene predmete itd. itd.
naj se poslužuje **MALIH OGLASOV** v
„Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani
in najbolj pripravi v dosego namena.

Andrej Rudeš, mizar
in izdelovalec pohištva
(ulica Irene della crece 4, in ulica Scussa 8)
Ima vedno v zalogi zakonske in obedovalne sobe
najfinjšje in trdno delane v lastni delalnici.
Posebna izbira kuhinjske opreme.
Specialiteta: **OMARE-LEDENICE.**
Sprejemlje kakoršno-koli naročilo za tu in za
zunaj, kakor tudi poprave.

Začudenje vzbuja!
Mesto K 18
le K 7

Krasna Gloria remonitorska srebrna ura, s 3
močnimi pokrovi in z odskočnim pokrovom,
bogato gravirana, točno idoča, 3-letno jamstvo
pošilja po povzetju za samo K 7
Tovarna ur I. KÖNIG
Dunaj, VII., Westbahnstr. št. 36/117

Na prodaj je
• pohištvo •
svetlo in temno, spalne sobe, posamezni komadi,
omare za knjige, pisalne mize, stolice, modljoni,
slike, elastične železne postelje, blazine, izbira di-
vanov, moderne kuhinje za smešno ceno radi
pomanjkanja prostora.
ulica Chiozza 8 (rudeče table)
VIKTOR DOPLICHER

JOSIP ROŽE
mizarski mojster
v Trstu, ulica Raffaele Zovenzoni 6
izvršuje
vsakovrstna mizarska dela.
Posebno pa se priporoča slovenskim
konsumnim, posojilnim in drugim za-
vodom po deželi za nove stavbe.

Prvi tržaški mehanični zavod za
pranje in likanje perila
ulica del Belvedere št. 35.

Specialiteta za moško perilo, kakor ovrat-
nike, zapestnice po dunajškem sistemu, za-
jamčeno lepše kot novo in del časa trajajoče.
Centrala ulica Belvedere 35. — Tu navedeni
lokalni sprejemajo in oddajajo na vsako željo:
L. G. Colombani ul. Vincenzo Bellini 18,
Enrico Bonetta, mirolilnica, ul. Geppa vogal
Carradori, Arnaldo de Stefani, brivec, ulica
Massimo Dazeglio 22, vogal ul. Foscolo, Du-
satti Francesco, brivec ulica Cavana 3, Marco
Gustavo, mirolilnica ul. Giulia 20.

Tapecirarska delavnica
IVAN KRSTNIK CAZORZI
TRST ulica Dom. Rossetti št. 1
(vogal ulice Stadion)
Izvršuje vsako tapecirarsko delo z največjo
hitrostjo, eleganco in po zmernih cenah.
Specialitete:
okrašanja sob, stanovanj in hotelov
Vsakovrstne dekoracije.

C. VECCHIET
ZLATAR
TRST - Corso št. 47 - TRST

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur.
Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti.
Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstno zlatenino,
srebrnino in žepne ure. Cene zmerne.

Pozor Sloveni!
Hočete se dobro in ceno obklič? Zatecite se vsi v trgovino
ulica Torrente št. 13 **L. Corsi, Trst** vogal Torrebianca 45

Velika zaloga izgotovljenih oblik za moške in dečke.
Jopci, hlače, telovniki, srajce bele in barvane, pletenice
ovratniki, ovrtnice, nogovnice in vsakovrstni drugi predmeti
za moške. — Velika izbira hlač in srajc „COMMONS“
posebna vrsta za delavce.
Moški klobuki prvih tovarn. Moški in ženski dežniki. Pletene ohleke — rumene
in modre — za kovače in mehanikarje. — Zaloga blaga za moške ohleke.
Sprejemajo se naročila po meri za moške ohleke, ki se izgotovijo z največjo
točnostjo in hitrostjo.
V nadi, da ga bo slavno slov. občinstvo počastilo z obilnim obiskom, bilježi
udani **L. CORSI**

V prodajalnici se govori slovenski.

Idealno hranilno sredstvo za nas
gospodinje je jedilna mast CERES
(iz najfinjših kokosovih oršev)

Prvič je s tem pripravljena mesna jed mnogo
ceneja kakor z drugo mastjo in drugič je možno
omejiti vporabo mesa sploh,
kajti močnate jedi, pripravljene z jedilno mastjo Ceres
so lahko prebavljive in zelo slastne. Neki gospod, ki
ga je krof pripravljen z maslom in svinjsko mastjo
tiščal v želodec, je zamogel lahko prebaviti 6 krofov,
rirenjenih s ohranilno mastjo CERES.

gospodu Andreju Sosiču, ki je požrtvovalno poučeval in vodil petje.

Za izlete po novi železnici. V nedeljo, dne 12. avgusta v Kobdij pri Stanjelu, ki ga priredita pevsko društvo „Zarja“ iz Rojana in „Svetoivanski tamburaški zbor“ s sodelovanjem bralnega in pevskega društva „Slovani“ iz Kobdija se je prijavilo za blagohotno sodelovanje tudi pevsko društvo „Dom“ iz Velikega Repna ter nastopi s pesmijo „Slovani“. Zanimanje za ta izlet je veliko. Prostrani slavnostni prostor ravno ob progi nove železnice bo bogato odličan. Pričakovati je, da bo dne 12. avgusta častno zastopan ves Kras, posebno pa sl. društva.

Slovansko pevsko društvo v Trstu

naznanja sl. občinstvu, da priredi
v nedeljo, danes 29. julija 1906
Veliki vrtni koncert
na vrtu „Narodnega doma“ pri sv. Ivanu.

Pod vodstvom društvenega kapelnika g. p. H. O. Vojnitiča se bodo izvajale sledeče pesniške: H. Vojnitič: „Na ples“, F. S. Vilhar: „Naj zveš“, Z. Vojnitič: „Osvetilo“, V. Nožič: „Hretni je in H. O. Vojnitič: „Osvetilo“ in pianino.

Svira Svetoivanska narodna godba.
Začetek točno ob 5. uri pop — Vstop 50 stot.
Odbor.

„Tržaško podporno in bralno društvo v Trstu“ vabi na slavnost razvitja zastave dne 5. avgusta 1906. v „Nar. domu“ pri sv. Ivanu.

Slavnosti se udeležijo zastavami: „Delavsko podp. društvo“ Trst, „Trž. Sokol“, pev. društvo „Kolo“ Trst, pevsko društvo „Slava“ Sv. M. M. sp., „Podp. rokodelsko društvo“ — Ajdovščina, pev. društvo „Hajdrih“ — Prosek, pev. društvo „Zarja“ — Rojan, pev. društvo društvo „Adrija“ — Barkovlje.

Udeležijo se razvitja še sledeča društva: „Slov. pev. društvo“ — Trst, pev. društvo „Mladina“ — Sv. Ivan, pev. društvo „Ilirija“ sv. Jakob, „Čitalnica“ sv. Jakob, „Vesela“ iz Škedenja in „Obrtno konsumno društvo“ pri sv. Ivanu po deputaciji.

Slavnostni spreved z razvitimi zastavami in godbo na čelu odide iz društvenega doma Stadion št. 19, v nedeljo 5. avgusta ob 4. uri popoldne. — Spreveda se vdeležijo vsa društva s zastavami, pevske zbori, deputacije in drugo občinstvo, ki je namenjeno na veselico k sv. Ivanu.

Vspored slavnosti v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu bo nastopni:

Slavnost otvori godba svirajoča „Naprej“. — Nastop zastav, predsedništva, kumice s tovaršicami na veselici oder. 1. Slavnostni govor, g. predsednika. 2. Čin razvitja zastave, nastop kumice, zabijanje žebeljev, pozdrav med zastavami. 3. Tekmovanje pevske društev: a) „Slovani na dan“, poje „Mladina“ — sv. Ivan; b) Parma: „Čolnčič“, mešan zbor „Zarja“ — Rojan; c) Aljaš: „Oj zbogom ti slovanski svet, poje „Kolo“; d) Aljaš: „Občutki“, poje „Ilirija“ — sv. Jakob; e) Novak: „Hrvatskoj“, poje „Čitalnica“ — sv. Jakob; f) V. Parma: „Povejte ve planine“, poje: Slovansko pevsko društvo. Za vsako točko svira godba kratke komade. 4. Zahvalni govor. — Svobodna zabava, umešalni ognji, godba, ples na vrtu in v dvorani. Vstopnina 30 novč. (60 stot.), otroci v družbi starišev so vstopnine prosti; sodelujoči pevci in člani deputacij, ako nosijo svoja društvena znamenja so tudi prosti vstopnine. — Začetek ob 5. uri popoldne. Za red bodo skrbeli posebni reditelji.

Vodstvo.
Pevsko društvo „Slov. Mladina“ priredi dne 29. avgusta „vrtni koncert“, čegar čisti dohodek je namenjen za nabavo društvene zastave. Koncert se bo vršil na vrtu „Konsumnega društva“ na Frdeniču pri sv. Ivanu.

„Čitalnica pri sv. Jakobu“ se udeležijo korporativno današnjega koncerta bratskega „Slovanskega pevskega društva“. Zbirališče ob 4. uri popoldne pred gostilno „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu.

Poziv! Dne 12. avgusta t. l. se odkrije ob 11. uri popoldne v Postojni na glavnem trgu M. Vilharjev spomenik.

Na to narodno slavnost, katere vsopred se pravočasno v listih objavi, vabi podpisani odbor uljudno vsa narodna društva, čitalnice, telovadna društva, gasilna društva itd., da se slavnosti korporativno, če le možno z zastavami, ali vsaj po deputaciji udeležijo.

Posebni vabil odbor ne bo razpošiljal. Za slučaj, da se odzove vabilu zadostno število udeležencev, priredita se posebna vlaka iz Ljubljane in Trsta.

Da se more za udeležnike vse potrebno preskrbeti, obrača se podpisani odbor do slavnih društev s prošnjo, da nam najkasneje do 5. avgusta t. l. sporoče, ali se udeležijo slavnosti in vsaj približno s koliko člani.

V Postojni, dne 14. julija 1906.

Odbor za M. Vilharjev spomenik.

Josip Lavrenčič,
predsednik.

* „Nikolaj zadnji“ Londonski „Standard“ javlja iz Petrograda, da je na manifestu o razpustu dume, ki je prilepljen na zgradbi dume, nekdo svinčnikom podpisal carja z „Nikolaj zadnji“.

Veliko slavlje Tolminu. Slavnostni odsek naproša vsa bratska društva, ki se mislijo vdeležiti slavnosti dne 8. sept. t. l., da mu blagovolje naznaniti svojo vdeležbo pisмено (v smislu dopolne okrožnice) najkasneje do 15. avgusta t. l.

Slavnostni odsek,

Založba kavinskih izdelkov v korist družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani

Od 1. julija t. l. naprej je edina založnica kavinskih izdelkov v korist naše družbe le **trdka „Ivan Perdan v Ljubljani“**. Trdka Perdan je po naši družbi znana postala vesoljnemu Slovenstvu. Postala je pa ob enem tudi naša dobrotnica. Tudi to dobro ve naš narod.

Perdanova kava je najboljše in konkurira z vsemi drugimi izdelki te vrste. Zunanja oprema te nove „družbine kave“ je umetniška in ob enem poučna. Na nje ovitkih je videti, naša družbina šolska poslopja v Trstu, v Velikovecu, na Muti in na Savi. Slovenke, kupujte odslej le to novo družbino kavo!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija
v Ljubljani.

Koledar in vreme. Danes: Maria, devica; Klonimir; Dobrota. — Jutri: Abdon in Senen, mučenca; Vitrad; Marčula. — Temperatura večeraj: ob 2. uri popoldne 28° Celsius. — Vreme: oblačno, deževno.

Razne vesti.

* **Umorila moža iz ljubosumnosti.** Na Dunaju je v petek o poludne žena hotelijerja Ferdinanda Puscha ustrelila svojega moža. Vzrok: ljubosumnost. Morilka je stara 65 let, njen mož je bil pa deset let mlajši.

* **Kitajski kanali.** Kitajska ima več kanalov in plovnih rek, nego katere koli druga dežela na svetu. Tamkaj skoraj ni večjega mesta, ki ne bi bilo ob kakem kanalu ali reki. Veliki takozvani cesarski kanal, ki se od Kantona razteza po vsem kitajskem cesarstvu in se pri tem dotika 41 velikih mest, je pravi čudež. Širok je ta kanal 15 do 16 metrov; preko njega je zgrajenih več tisoč mostov a radi uravnanja vode je prirejenih i 75 velikih umetnih zapornic. Po tem kanalu se blago iz tujih pristanišč prevaža neposredno iz Kantona v Peking, kar znači ogromno pot 1320 kilometrov.

Gospodarstvo.

„Živinoreja in mlekarstvo. Navodilo zadržnikom slovenskih mlekarov.“ Spisal Anton Pevc, mlekarski izvedenec.

Lična knjižica, izvirna po svoji vsebini in po svoji obliki, okrašena z mnogimi slikami, bo dobrodošla slovenskim kmetovalcem. V njej ni ono dolgočasno razlaganje enoinistega predmeta, ki polni enolično cele strani in vtruja čitatelja že ob samem pregledu. Zbrano je v njej, podobno skupini pšeničnih zrn, vse, kar mora vedeti napreden živinorej, ki se peča z mlekarstvom; a zbrano je le jedro vsake stvari, ki se vsikdar primerno pojasnjuje lepo sličico ali kratko praktično tabelo. Osobito nas zanimata v njej slike modernega hleva, holandski in danski sistem. Ne malo radovednosti nam vzbuja tabela o kemični sestavi in vrednosti posamičnih živil, krmljenih v navadni živinoreji, ki prihaja v tej knjižici prvičrat v slovenskem jeziku, in ki vrhu vsega ni onih dolgočasnih tabel, kjer nas strašijo same številke. Ob vsakem imenu živila se številkam nje kemične sestave družijo se posebnosti uporabe, ki nas silijo, da tabelo vseskozi pazljivo prečitamo. Tabeli sledi pojasnilo, kako se žival hrani v splošnem in nekaj praktičnih izsledov krmljenja govedi in prešičev. Ličen je tudi tretji odstavek, o molži in ravnanju z mlekom, kjer nam pisatelj živo predočuje pravila in pomen čiste molže, vzroke kvarjenja mleka in krvavo potrebo, da se hlev vzdržuje snažen, kar dosežemo le s prenapreditvijo naših hlevov. Omenjam tudi praktične izglede o kmetijskem

JADRANSKA BANKA v TRSTU.

Vabilo na subskripcijo.

Izvrševaje sklep izvanrednega občnega zbora delničarjev z dne 6. maja tek. l. in v smislu § 5. pravil, poviša Jadranska banka v Trstu svojo delniško glavnico

od K 1,000.000 na K 3,000.000.

Upravni svet, pooblaščen od občnega zbora, da določi način emisije novih delnic, je sklenil, izdati za sedaj

2500 delnic po K 400 — t. j. K 1,000.000 nom.

po kurzu al pari, t. j. 400 kron za delnico.

Imetelji starih delnic imajo pravico prvenstva (opcije) in sicer so opravičeni, zahtevati na podlagi vsake 3 starih delnic 2 delnici nove emisije; manjše število starih delnic nego 3 ne pride v poštev. V svrhu opcije morajo se naznaniti banki natančne številke starih delnic takoj po izvršitvi dotične pravice.

Ena tretjina delnic nove emisije, kakor tudi delnice, katere eventualno vsled neizvršitve opsijske pravice preostanejo, so na razpolago novim subskribentom in tudi imeteljem starih delnic, v kolikor bi podpisali večje število delnic, nego jim na podlagi opcije pripada.

Pri subskripciji novih delnic se mora plačati za vsako podpisano delnico K 100 kot prvi obrok in ob enem kavcija, ostanek pa po repartitiji delnic, katere izid se vsakemu subskribentu naznaní. In sicer bo treba plačati ostali znesek, vpoštevaje s. č. položeno kavcijo, najkasneje do 15. septembra t. l.

Nove delnice participirajo na čistem dobičku za poslovno leto 1907.

Prijave na nove delnice sprejemajo se od 1. do 15. avgusta t. l. in sicer:

V Trstu: pri blagajni banke.

V Ljubljani: pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah v Celovcu in Spljetu.

V Dubrovniku: pri Hrvatski vjeresijski banki in njenih podružnicah v Šibeniku, Zadru in Spljetu.

V Spljetu: pri Prvi pučki dalmatinski banki.

V Zagrebu: pri Prvi hrvatski štedionici in njenih podružnicah v Varaždinu, Osijeku, Vel. Gorici in Cirkvenici.

V Sušaku: pri Banki i štedioni za Primorje in njenih podružnicah na Reki in v Bakru.

Za slučaj, da javna subskripcija prekorači znesek nove emisije, pridruže si upravni svet pravico repartitije delnic med subskribente.

TRST, dne 15. julija 1906.

Jadranska banka.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

Via S. Francesco d' Assisi št. 2, I. n.

kjer je bila prej „Tržaška posojilnica in hranilnica“. — Telefon štev. 16-04

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, tudi če ni član, in je obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$

Sprejema tudi vloge po 1 K na teden tako da se po 260 tednih dobi K 300.—

Sprejema hranilne knjižice tujih zavodov, in je realizuje ne da bi se obrestovanje pretrgalo, daje posojila na razne obroke in proti mesečnim odplačilom po K 2 od vsake K 100, tako, da se posojilo odplača v petih letih. — Deleži so po K 20 in po K 2.

Nadaljna pojasnila se dajejo v uradu med uradnimi urami, ki so: ob delavnikih od 9. do 12. dopol. in od 3. do 5. popol.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrirana zadruga s neomejenim jamstvom.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija!

— Razprodaja. —

Radi selitve trgovine s kuhinjsko opremo itd.

IVANA KRŽE

TRST — Piazza San Giovanni štev. 6

prodaja se vse blago pod znižano ceno.

Velika razstava pohištva

je otvorjena le za malo časa v

Dvorani Tersioore (ul. Chiozza 7). — Razstavljene predmeti so ob enem na prodaj po najugodnejših cenah. Vabi se P. N. občinstvo, naj polnoštevilno poseti to razstavo.

Pianist star, jako zmoten, se ponuja druženim in zasebnikom za koncerte ter poudeljuje v igranju na glasovir proti zmernim cenam. Za naslov je prašati pri "Inseratnem uradu Edinosti" (700

JADRANSKA BANKA v TRSTU

UL. NICOLÒ MACHIAVELLI 26.

Eskomptuje menice, daje predjume na vrednostne papirje kakor tudi na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Preskrbuje vsa borzna naročila najhitreje in najvestneje pod kulantnimi pogoji.

Posreduje in konvertira hipoteke pri prvih hipoteknih zavodih, pod najugodnejšimi pogoji.

Sprejema vloge: na knjižice po 3 1/2%, na tekoči račun po 3 1/2%, z odpovedjo 8 dni, na ziro-račun po 3 1/2% bez odpovedi do K 40.000, za večje zneske pa se je treba glede odpovedi sporazumeti.

Vse vloge se potrdijo v tozadevnih knjižicah.

Izdaja nakaznice na vsa glavna tržišča monarhije in inozemstva in dovoljuje kredit proti dokumentom ukrcanja.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, devize, inozemski zlati in srebrni denar ter bankovce, vnovčuje kupone in izžrebane vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji.

Uničevalci komarjev

Da bodete spali mirno in brez nadleže, da si ohranite Vaše obleke in Vaše kože pred molji ter da uničite škodljive učinke nezdravega zraka po sobah in stanovanjih, rabite

ZIRILLI-jeve
kadeče se stožce

Na prodaj v vseh mirodilnicah in lekarnah.

Velika zaloga APNENEGA KARBIDA

prve vrste
do K 26 za 100 kg čiste teže, prosto vozarine za Istro in Goriško pri

Paolo Patrizi

TRST — ulica S. Lazzaro št. 9 — TRST

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z mecano žico, od umetnih cvetlic s trskovi in napisi.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike
Najnižje konkurenčne cene.

Umetni fotografični atelie

pri sv. Jakobu
ulica Rivo št. 42 (prilije) TRST.

Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

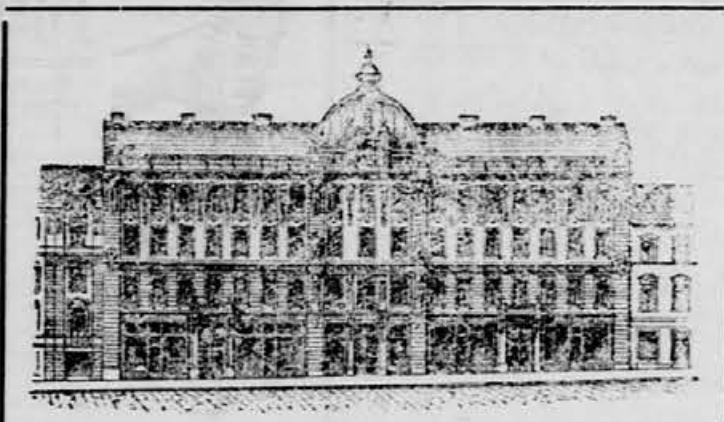
Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

Stanje hranilnih vlog: Raz rezervni zaklad:
nad 22 milijonov K nad 760.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši
v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu
STAVEN FOTOFVA

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopol. in od 3. do 4. ure popol., jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varvancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem ces. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 3 1/2% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred, na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

M. AITE

Velika zaloga z manufakturnim blagom

ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro št. 5

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore stema, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtaice, ovrtaice, tudi velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtčev, ter vsake vrste perila bodi od bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odevi, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe za moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatančneje po cenah, da se ne boji konkurence.

Kupljeno blago, katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali pa se vrne denar brez nikakih zadržkov.

Poskušati in se prepričati!

Mednarodna razstava v Milanu.

Šest velikih mebliranih hotelov, moderni komfort

dva omnibusa pri vsakem vlaku.

Cene:

It. l. 5 ena postelja v sobi z 1 posteljo

" 4 " " " " " 2 postelji

" 3 " " " " " 3-4 postelji

" 2 " " " " " 5 itd.

skupaj s posrežbo in razsvetljavo. V „Biro-u“ so na prodaj listki za zajutrek ali kosilo po zmernih cenah toliko v mestu, kakor na razstavi. — Zglasiti se je pri

TRIESTE-OFFICE

ulica San Giovanni št. 18 (poleg avtomatičn. buffet-a)

TELEFON št. 1473

Velika zaloga koles (bicikljev)

Germania in Nazionale

koles na bencin (motociklet) RÖSSLER & JAUERNIG pri kolesih in motocikletih potrebnih pritisklin

mehanična delavnica kolesarska šola

GIUSEPPE EGGER

TRST — Piazza della Caserma št. 3.

V prodajalnici obuvala

„Al Buon Operaio“

TRST — ulica di Riborgo št. 31

je na razpolago

velika izbira obuvala

za moške, ženske in otroke.

Cene zmerne.

G. Kehiayan

TRST, Corso štv. 23.

Velika izbira ur

verzijske, prstanov, privezkov, uhanov z diamanti in brez istih itd. Predmeti so zaranjavani z najugodnejšimi cenami.

Najpopolnejše jamstvo za vsako prodano ali popravljenico ure. Kupuje in menjava.

Guerino Marcon

ulica Tivarnella št. 9

Priporoča svojo zalogo oglja in drv, ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom.

Telefon št. 1664.

F. Pertot urar

TRST — ul. Poste nuova št. 9 priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanes itd. kakor tudi zlato, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za burino. Sprejema popravljanja po nizkih cenah.

Velika izdelovalnica

nogovic na stroj

naročila in poprave se takoj vsprejemajo Jamči se za največjo

hitrost in točnost

Za naročbe se je oglašiti izdelovalci nogovic gospe

Fanny Jakob — Ivessich

ulica Rapicio št. 4, IV. nadstr.

G. Urabetz

urar

TRST, ulica Giacinto Gallina 2

Popravi z jamstvom

vsakoršno uro proti

najzmernejši ceni.

Prodajalnica jestvin in kolonialnega blaga

Mateja Kocjan

ulica Piccardi voga ulice Petronio.

Izber svinjine, sira, moke, riža, sočivja, kave, sladkorja, olja, kisa, mila sveč; vse blago prve vrste po cenah, da ni bati tekmovalja.

NOVOST! Cigaretni papir in cigaretne stročnice

nedosežno izvrstne kakovosti.

Naročbe je pošiljati: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani“.